

Š i f r a u č e n c a :

Državni izpitni center

9.
razred

Sreda, 10. maj 2023 / 60 minut

Dovoljeni pripomočki: učenec prinese modro/črno nalivno pero ali moder/črn kemični svinčnik.

NACIONALNO PREVERJANJE ZNANJA

v 9. razredu

NAVODILA UČENCU

Natančno preberi ta navodila.

Prilepi kodo oziroma vpiši svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani.

Pri vsaki nalogi odgovore napiši na črte v predvideni prostor znotraj okvirja, razen če je pri nalogi navedeno drugačno navodilo za reševanje.

Piši čitljivo. Če se zmotiš, napačni odgovor prečrtaj in pravilnega napiši na novo.

Nečitljivi zapisi in nejasni popravki se ovrednotijo z nič točkami.

Če se ti zdi naloga pretežka, se ne zadržuj predolgo pri njej, temveč začni reševati naslednjo.

K nerešeni nalogi se vrni pozneje.

Na koncu svoje odgovore ponovno preveri.

Zaupaj vase in v svoje zmožnosti. Želimo ti veliko uspeha.

Preizkus ima 20 strani, od tega 2 prazni.

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

N 2 3 1 6 3 1 3 1 0 3

Prazna stran

OBRNI LIST.

N 2 3 1 6 3 1 3 1 0 5

2. a) Vsaka skupnost za svoje delovanje potrebuje pravila. Navedi eno pravilo, zapisano v šolskem redu tvoje šole.

(1 točka)

2. b) Utemelji, zakaj je pomembno, da učenci sooblikujejo šolska pravila.

(1 točka)

2. c) Pojasni, kakšna je razlika med zapisanimi šolskimi pravili in dogovorom med prijatelji.

(1 točka)

N 2 3 1 6 3 1 3 1 0 9

7. Preberi besedilo in odgovori na vprašanja.

Malala Jusafzaj je borka za človekove pravice iz Pakistana. Znana je postala s pisanjem bloga o svojem življenju pod talibansko vladavino in pomanjkanju izobraževanja za deklice. Leta 2013 je imela govor na sedežu Združenih narodov, v katerem je povedala, da je nikoli ne bodo mogli utišati. »En otrok, en učitelj, en svinčnik in ena knjiga lahko spremenijo svet,« je njena misel, ki je obkrožila svet in postala vir navdiha. Istega leta ji je Evropski parlament podelil nagrado Saharova, ki velja za najuglednejšo nagrado na področju človekovih pravic v Evropi.

(Prirejeno po: <https://www.rtvsl.si/evropska-unija/malala-jusafzaj-57-milijonov-.../323037>. Pridobljeno: 7. 12. 2019.)

7. a) Zapiši ime najpomembnejše svetovne institucije, ki skrbi za uveljavljanje človekovih pravic.

(1 točka)

7. b) Za katero človekovo pravico si prizadeva Malala?

(1 točka)

7. c) Pojasni, kaj sporoča Evropski parlament s podelitvijo nagrade zagovornikom človekovih pravic.

(1 točka)

N 2 3 1 6 3 1 3 1 1 1

9. a) Obkroži črko pred trditvijo, ki določa eno od značilnosti verske skupnosti.

- A Verska skupnost je cerkev, ki običajno stoji v središču vasi ali mesta.
- B Verska skupnost je skupina ljudi, ki želijo priti na oblast.
- C Verska skupnost je skupina ljudi, ki se udeležujejo verskih obredov.
- D Verska skupnost je cerkev, katere edini simbol je križ.

(1 točka)

9. b) Pojasni, kako se v Republiki Sloveniji uresničuje 7. člen Ustave, ki določa, da so država in verske skupnosti ločene.

(1 točka)

9. c) Primerjaj religiozen in nereligiozen pogled na to, kaj se zgodi s človekom po smrti.

(1 točka)

10. Obkroži DRŽI, če je trditev pravilna, ali NE DRŽI, če trditev ni pravilna.

Predsednik Republike Slovenije v vsakem mandatu Državnega zbora izbere deset poslancev po lastni izbiri.	DRŽI	NE DRŽI
Predsednik Republike Slovenije razglasi zakone potem, ko jih sprejme Državni zbor.	DRŽI	NE DRŽI

(2 točki)

N 2 3 1 6 3 1 3 1 1 3

12. Oglej si sliko 2 in odgovori na vprašanji.

Slika 2

12. a) Kako imenujemo posebne enote Republike Slovenije, ki se aktivirajo ob večjih naravnih nesrečah? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Karitas.
- B Civilna zaščita.
- C Greenpeace.
- D Civilna družba.

(1 točka)

12. b) Kako humanitarne organizacije spodbujajo ljudi, da pomagajo ob naravnih nesrečah?

(1 točka)

N 2 3 1 6 3 1 3 1 1 5

15. Preberi besedilo in odgovori na vprašanja.

Ženska nogometna reprezentanca ZDA je že v letu 2016 napovedala stavko proti ameriški nogometni zvezi USSF, nato pa leta 2019 vložila tožbo zaradi spolne diskriminacije. 28 nogometašic ima namreč precej slabše razmere za trening, potovanja, trenersko ekipo, igro in zdravniško oskrbo, prav tako pa prejmejo tudi manjše plačilo, in to kljub boljšim rezultatom kot njihovi moški kolegi.

(Prirejeno po: <https://www.dnevnik.si/1042889768>. Pridobljeno: 17. 11. 2019.)

15. a) Pojasni, zakaj imajo v okviru ekonomskih in socialnih pravic tudi poklicni športniki pravico do stavke.

(1 točka)

15. b) Predlagaj ukrep, s katerim bi športni klub pripomogel k odpravi spolne diskriminacije pri delu.

(1 točka)

15. c) Poleg pravice do stavke navedi še eno ekonomsko pravico.

(1 točka)

16. Evropska unija omogoča projekte izmenjave in sodelovanja učencev iz različnih evropskih držav s programom Erasmus+. Pojasni, kako ti projekti pripomorejo h krepitvi evropske identitete med učenci.

(1 točka)

18. a) V katerem evropskem mestu je največ institucij Evropske unije? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Berlin
- B Pariz
- C Strasbourg
- D Bruselj

(1 točka)

18. b) Poimenuj institucijo, ki je del zakonodajne oblasti in je edina neposredno voljena institucija Evropske unije.

(1 točka)

18. c) Poimenuj institucijo Evropske unije, ki predstavlja izvršilno oblast, upravlja proračun Evropske unije in uresničuje skupno evropsko zakonodajo.

(1 točka)

18. d) Poimenuj institucijo Evropske unije, ki skupaj z nacionalnimi centralnimi bankami sestavlja skupni sistem centralnih bank in določa monetarno politiko evrskega območja.

(1 točka)

N 2 3 1 6 3 1 3 1 1 9

20. a) Kako imenujemo proces gospodarskega, političnega in kulturnega povezovanja, sodelovanja in medsebojne odvisnosti sveta?

(1 točka)

20. b) Oglej si sliko 3 in odgovori na vprašanje.

Slika 3

Kateri nevladni organizaciji pripada logotip na sliki? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Amnesty International
- B Humanitas
- C Greenpeace
- D Rdeči križ

(1 točka)

Skupno število točk: 50

